

Κ' ἡ ὥρα δεν ἐτέλειωσεν ἡ ὥρα 'ποῦ τὸ λέ(γ)ω
καὶ νὰ σου τὸν Σαρακινὸν 'στὸν κάμπον γεμισμένον (1)
Μέσα 'στὴν χώραν 'μπέτηκεν καὶ γλυκοχαιρετᾷ τοὺς
Κι' ἀπολο(γ)ήθη ὕστερα καὶ λέ(γ)ει καὶ λαλεῖ τοὺς
ἐλάτε οὗλοι ἄρχοντες νὰ 'δῆτε τὸν γιὰρᾶν μου (2)
ἕνα σκυλὶν κακὸ σκυλὶν ἦρτε κ' ἐσκότωσέ με.
Μαζεύθησαν οἱ ἄρχοντες νὰ 'δοῦσιν τὸν γιὰρᾶν τοῦ
ἐννιὰ πα(γ)ίδες ἔκοψε κ' τρεῖς 'πισωκεντήτες.
Ψηλώσασιν τὸ χαῖριν του νὰ 'δοῦσιν τὸν γιὰρᾶν τοῦ
καὶ βλέπεις τὸ Σαρακινὸν χαμαὶ μαλλίᾳ κουδάρι

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

*Παραγιώτου Σούτσου μῦθοι ἑμμετροὶ ἐν παρα-
θέσει πρὸς τοὺς τοῦ Αἰσώπου, ἐξ ὧν ἀνε-
πλάσθησαν. Ἐκδίδονται δαπάναις Νικήτα
Γ. Πάσσαρη. Ἐν Ἀθήναις 1865.*

Ὅτι οἱ μῦθοι συντελοῦσι μεγάλως εἰς τὴν ἠθι-
κὴν μόρφωσιν τοῦ λαοῦ καὶ ἰδίως τῶν παιδῶν
εἶναι πρᾶγμα γνωστὸν, καὶ διὰ τοῦτο πολλοὺ ἐ-
παίνου ἄξιοι εἰσὶν οἱ τοιαῦτα παιδαγωγικὰ βι-
βλία ἐκδίδοντες. Εἶναι ὅμως ἐπίσης ὁμολογούμε-
νον ὅτι οἱ γράφοντες βιβλία πρὸς χρῆσιν τῶν παι-
δων πρέπει νὰ ἦναι πολὺ προσεκτικοὶ καὶ περὶ
τὴν ἐκλογὴν τοῦ θέματος καὶ περὶ τὸ λεκτικόν,
διότι τί ὠφελεῖ ἂν τὸ παιδίον ἀναγινώσκῃ πράγ-
ματα ἀνώτερα τῆς διανοητικῆς του ἀναπτύξεως,
ἢ ἂν ἀπαντᾷ ἀνὰ πάσαν σελίδα λέξεις τὰς ὁ-
ποίας δὲν ἐννοεῖ οὐδ' αὐτὸς ὁ διδάσκαλός του
ἄνευ τῆς συνδρομῆς λεξικοῦ;

Ὁ Κ. Μ. Ἀνδρεάδης ὁ Κύπριος, μεταφράσας
πρὸ τιμῶν ἐτῶν τοὺς μῦθους τοῦ Λαφονταίνου
κατ' ἐκλογὴν καὶ ἐμμέτρως, ἀπέφυγεν ἐπιδεξίως
ἀμφοτέρους τοὺς σκοπέλους τούτους, διότι καὶ ἡ
ἐκλογή του ἦν ἐπιτυχὴς καὶ ἡ γλῶσσα τοῖς πᾶ-
σιν εὐληπτος· καὶ περὶ ἐκείνου μὲν εἶπεν ἄρ-
κετὰ ἄλλοτε ἡ Χρυσάλλις, ἃς ἴδωμεν δὲ τώρα
ὁποῖον εἶναι καὶ τὸ ἀνὰ χεῖρας φιλοπρόνημα τοῦ
Κ. Π. Σούτσου.

Ὁ ποιητὴς ἐν μιᾷ ἐπιστολῇ δίκην προλόγου
προτεταγμένη τῶν μύθων λέγει τόσα αὐτὸς περὶ
ἑαυτοῦ ἐγκώμια, ὥστε ἠθέλωμεν σιωπήσει, ἂν δὲν
ἐπρόκειτο εἰμὴ μόνον ἐπαίνους νὰ πλέξωμεν· ἀλ-
λ' ἐπειδὴ ὁ μυθογράφος λέγει ἐν τῇ ἐπιστολῇ του
περὶ τῶν μύθων τοῦ Αἰσώπου «Ἐπὶ τοιούτων

σκελετῶν ἔπρεπεν ἵνα (sic) θέσω σάρκα, ἢ ὑπεί-
κων εἰς τὴν σοβαρὰν σχολὴν τοῦ Φαίδρου καὶ χαλ-
κοῦν ἐκτυπῶν πᾶν ἔπος, ἢ μιμούμενος τὴν ἐλα-
φρὰν καὶ χαριεστάτην γραφίδα τοῦ Λαφονταίνου
ἥτις πολλάκις ἐστὶ ἀσθενὴς καὶ χαλαρά.

«Οὐδένα ἐξ αὐτῶν ἐμιμήθη, ἀλλὰ γράφων
πρὸς ἠθοποίησιν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν παιδῶν, πρῶ-
τον μὲν χρῆσιν ἐποίησάμην ὕφους καταληπτοῦ,
ὁμαλοῦ καὶ ἀφελοῦς, μελοποιῶν τὰ ἔπη μου κα-
τὰ τὰς τέσσαρας ἀρχαίας διαλέκτους τῆς Ἑλλά-
δος, τὴν Ἰωνικὴν, Αἰολικὴν, Δωρικὴν καὶ Ἀττι-
κὴν, ὧν πλείστους μαργαρίτας ὁ Ἑλληνικὸς λα-
ὸς διατηρεῖ, ὡς περὶ τούτου ἐκτενέστερον ὁμιλή-
σω.» Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ συγγραφεὺς τοσαῦτα με-
γάλα καὶ πρωτοφανῆ ὑπόσχεται, ἐνομίσσαμεν κα-
θῆκον ἡμῶν νὰ κοινοποιήσωμεν εἰς τοὺς φιλανα-
γνώστας τὴν ταπεινὴν γνώμην μας τὴν ὁποίαν
ἐσχηματίσαμεν ἀναγνόντες τὸ ἀνὰ χεῖρας βιβλίον.

Καὶ πρῶτον μὲν κατεπεισθημεν ὅτι ὄντως ὁ
ποιητὴς οὐδένα ἐμιμήθη· ἀλλ' ὅλως πρωτότυπος
ὑπάρχει, διότι οὐδαμοῦ ἄλλοθι εἶδομεν τὴν βέ-
ουσιν ὁμοιοκαταληξίαν

δοσυρλουλοῦ
καὶ μουρλουρού!
ὅσταρ λαλὰ
τραντάφυλλα!

(Μῦθος 27)

Ἐμάθομεν δὲ ὅτι τὸ ἵνα εἰς τὰς τέσσαρας ἀρ-
χαίας διαλέκτους τῆς Ἑλλάδος, ὧν ἐποίησατο
χρῆσιν ὁ συγγραφεὺς, συντάσσεται ἀνανταποδᾶτως
ἢ τίθεται καὶ ἀντὶ ἀπλοῦ ἀπαρεμφάτου, ὡς ἀνω-
τέρω· ἵνα θέσω σάρκα.

Ἄς ἴδωμεν δὲ τώρα ἐὰν ὁ ποιητὴς ἦναι κα-
ταληπτὸς καὶ ὁμαλός, ὡς ἐγκαυχᾶται.

Εἰς τὸν 12 μῦθον λέγει «κ' ἔβλεπες τ' ἀγίνωτα
κι' ὅλα τ' ἄλλα ἀφίρωτα;»

Εἰς τὸν 26 μῦθον «ὁ ὄφρις τὴν μυῖαν

ἀπὸ τὸν κρόταφον
κάτω του νεκρόταφον
νὰ τὴν φέρ' εἰς τὸ πλευρὸν
μάνιζε μὴν ἡμπορῶν.»

Τί δ' ὕστερον νὰ εἰπώμεν περὶ τῆς παρομοι-
ώσεως τοῦ πνιγομένου μύρμηκος πρὸς τὸν στρα-
τηγὸν Πονιατόφσκην!

Καὶ ἕτερον σπουδαῖον ἐλάττωμα ἔχουσιν οἱ
μῦθοι τοῦ Κ. Σούτσου, τὸ ἀκατάλληλον πολλα-
χοῦ τῶν ἐπιμυθίων, οἷα τὰ ἐν τοῖς μύθοις 32,
41, ἐνθα ἡ πραγματικὴ ἔννοια τῶν μύθων ἐντε-
λῶς διέλαθε τὴν προσοχὴν τοῦ ποιητοῦ καὶ τὴν
ἄτοπον καὶ ἐπίφογον μετὰ τῶν μύθων ἀνάμιξις

(1) Μεγάλῃ πεδιάς καὶ γεμισμένους λέγεται ἐπ' ἀνθρώ-
πων ὁρμητικῶς τρεχόντων.

(2) πληγῇ.

πολιτικῶν σοφισμάτων καὶ προσωπικοτήτων. Εἰς τὸν μῦθον 23, λόγου χάριν δὲν ἐνοοῦμεν πρὸς τί παρενεῖρει τὸν ναύαρχον Κανάρην καὶ παριστᾷ τοὺς Ἕλληνας ἀγνωμονοῦντας πρὸς αὐτόν· οὐδόλως πιστεύομεν ὅτι ὁ ἐνδοξος ναύαρχος ὁ δι' ὑφίστων τιμῶν καὶ ὑφίστων ἀξιομάτων ὑπὸ τῆς μικρᾶς καὶ πτωχῆς πατρίδος αὐτοῦ τιμηθεὶς ἐν γνώσει ἀνέχεται τοιαύτην στυγεράν συκοφαντίαν κατὰ τοῦ Ἑλλ. ἔθνους.

Ἄλλ' ὁ ποιητὴς ἀγάλλεται, φαίνεται, στίγμα-
τίζων τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα, ὅθεν εἰς τὸν 85 μύ-
θον λέγει.

Πρώτιστον ἐλάττωμά σου

Ἕλλην! ἡ ἀγνωμοσύνη.

Καὶ εἰς τὸν 33

τῆς μικρᾶς αὐτῆς Ἑλλάδος χωρεῖ Ἕλληνα ἡ γῆ·
ἐξ αὐτοῦ ἡ τόση ἔρις, ἡ πολλὴ πυργοποιεῖα
καὶ πρὸς τοὺς μεγάλους ἄνδρας ἡ τυφλὴ ἀχα-
ριστία.

Εἰς τὸν πρῶτον μῦθον τὸν ἐπιγραφόμενον
γάτα καὶ πορτικὸς, ἡ γαλῆ

Θέλουσα ἡ πονηρὴ

νὰ τοὺς παῖξῃ τὸ λωρὶ,

Ἐκρεμάσθη ἀπὸ μίαν τοῦ οἰκήματος δοκὸν,
κ' ἐκαμώθη, ὅτι τέλος εἶχε λάβει τραγικόν·
νέκρωσε τοὺς ὀφθαλμούς της τοῦ Βελζεβοουήλ ἡ
κόρη

νεκρὸν ἔκαμε τὸ γύρω κίτρινόν των περιθώρι·
ἔσφιγγε τοὺς ὄνυχάς της καὶ τοὺς κράτησε κλει-
σμένους·

ἄφησε τοὺς μύστακὰς της ἀκινήτους καὶ πεσμέ-
νους·

κ' ἔλεγε· ἐπιτραχήλι ἐφημέριος θὰ βάλλῃ
τ' ἀλληλουῖα νὰ ψάλλῃ.

Καὶ ἐνταῦθα δὲν βλέπομεν ποία ἡ ποιητικὴ
ἀνάγκη ἡ βιάσασα τὸν ποιητὴν ν' ἀναμίξῃ τὴν
θρησκείαν μετὰ τῶν ποντικῶν, καὶ νὰ παραστή-
σῃ τὸν ἱερέα τοῦ ὑφίστου ἱερουργοῦντα εἰς τὴν
κηδείαν μιᾶς γάτας.

Τοιαῦτα ἐν συνόψει εἶναι τὰ ἐλαττώματα, τὰ
ὁποῖα ἀσχημίζουσι τοὺς μύθους τοῦ Κ. Σούτσου.
Ἰπάρχουσιν ὅμως ἐν αὐτοῖς καὶ πολλαὶ ποιητι-
καὶ ἀρεταὶ τὰς ὁποίας δὲν πρέπει νὰ παρέλθωμεν
ἐν σιωπῇ.

Οὕτω, φερ' εἰπεῖν, οἱ μῦθοι 3, 15, 18, 20,
29, καὶ 42 δὲν στεροῦνται χάριτος· εἰς τὸν 42
μάλιστα συνήρμωσεν ὁ ποιητὴς μετὰ πολλῆς τέ-
χνης πολλὰ τῆς μυθολογίας κοσμήσας οὕτω τὸν
μῦθον καὶ διττῶς αὐτὸν ὠφέλιμον καταστήσας

εἰς τοὺς παῖδας. Τὴν καλὴν ταύτην ἀρχὴν εὐχό-
μενοι νὰ μιμηθῶσι καὶ ἄλλοι καὶ νὰ ποικίλωσι
διὰ τῆς στιχουργίας τὴν ξηρὰν διδασκαλίαν τῆς
ἀρχαίας μυθολογίας, περατοῦμεν τὴν παροῦσαν
σύντομον κρίσιν περὶ τοῦ βιβλίου τοῦ Κ. Σούτσου
τὸ ὁποῖον καὶ περ ἐνιαχοῦ ἐπιλήψιμον, οὐχ ἥττον
ὅμως εἶναι βιβλίον ὠφελιμώτατον καὶ ὡς τοιοῦ-
τον συνιστῶμεν αὐτὸ εἰς τοὺς γονεῖς καὶ διδα-
σκάλους.

Νομίζοντες δὲ ὅτι θέλομεν εὐχαριστήσῃ τοὺς
ἀναγνώστας τῆς Χρυσαλλίδος, δημοσιεύομεν ἕνα
ἐκ τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων μύθων τὸν τρι-
σαρκαστὸν δεύτερον.

Θ.

ΜΥΘΟΣ 42.

ΗΡΑΚΛΗΣ ΚΑΙ ΠΛΟΥΤΟΣ.

Εἰς τὸν Ὀλυμπον ἐπάνω, Θεῶν ἦτον εὐωχία·
προσεκλήθη καὶ ὁ μέγας Ἡρακλῆς ἀπὸ τὸν Δία,
ὡς τὸν Ἀτλαντα συντρέξας κ' εἰς τοὺς κόλπους τοῦ ἐντὸς
τὴν ἐπουρανίαν σφαίραν συγκρατήσας τοῦ παντός·
ὁ Ζεὺς 'ς τ' ἄνω τῆς τραπέζης μεταῦ χρυσῶν κινῶν
ὑπεδέχετο τὸ φθάνον πλῆθος τῶν συνδαιτημόνων·

Πρῶτος ἔφθασεν ὁ Κρόνος· δρέπανόν ἡ δεξιὰ του,
ὠρολόγιον ψαμμῶδες εἶχεν ἡ ἀριστερὰ του·
ἔδρευσε πλησίον τούτου ὡς ἀρχαίτατος θεὸς
Ἴανος ὁ γηραιός.

πρόσωπα δὲ εἶχε δύο τὸ καθὲν ἀκτίνας στέλλον
εἰς τὸ παρελθόν, ἐν βλέπον, ἄλλο βλέπον εἰς τὸ μέλλον.

Εἰς αὐτοῦ τοῦ χρυσοῦ ἄνακτόρου τοὺς κοιτῶνας
ἔχουσα εἰς τ' ὄχημά της ἐξευγμένους τοὺς ταῶνας,
καὶ κρατοῦσα εἰς τὴν χεῖρα
ἦλθε μήκωνας ἡ Ἥρα·

τὴν συνώδευεν ἡ Ἴρις, εἶχε δὲ εἰς τὰ πλευρά
τ' οὐρανοῦ τὸ τρίχρον τόξον θαυμαστῶς πεποικιλμένον·
κ' εἰς τὸ κἀνίστρον κρατοῦσα ῥόδα κρίνα θαλερά,
ἔφερεν αὐτὸ ἐπάνω ξανθῆς κόμης στηριγμένον.

Ἐφεραν τὴν Ἀφροδίτην Χάριτες τρεῖς ἱλαραί,
κ' ἔσυραν τὴν ἄμαξάν της κύκνοι καὶ περιστεραί,
καὶ αὐτῆς ὁ ἐπενδύτης ὁ χρυσοῦς καὶ γαλανὸς
ἐλαμπεν ὡς ἀστροφόρος τῆς Ἑλλάδος οὐρανό.

Ἐφθασεν ὁ κοσμοσειστής Ποσειδὼν τριαινοφόρος
ἔχων κρᾶνος τοῦ ἀστράπτου ὡς τὸν ἥλιον, ἐν ὅροι·
μετ' αὐτὸν καὶ θεὸς ἄλλος παμμεγέθης πλὴν χλωαίων·
ἔφθασεν ἀπὸ τῆς Αἰτνῆς τοὺς κρατῆρας ἀναδαίνων·
ἦτον Ἡφαίστος ὁ κτίσας μέγαρον εἰς οὐρανὸν
κ' εἰς πᾶν ὄροφος κοιτῶνας θεὸς ἐν ἄστρον φαινόν.

Καὶ ὁ Ἡρακλῆς πρὸς πάντας τοὺς θεοὺς μετ' εὐλαθείας
προτεφέρετο καὶ μέχρις εὐγενεὺς γονυχισίας.